

Fuskblad: Spara bilder för webben

Varför optimera?

Målet: **så liten fil som möjligt som fortfarande ser bra ut i den storlek den visas**. En bild direkt från mobilkameran är ofta 3–8 MB och 4000 px bred – det kan vara mer än hela resten av webbplatsen tillsammans.

- Sidan laddar snabbare, särskilt på mobilnät.
- Besökaren slipper betala för onödig data.
- Google och Lighthouse ger bättre betyg åt snabba sidor. Du hamnar högre upp i sökningar.

1. Välj rätt format

Osäker? **Foto → JPEG (eller WebP). Grafik/Transparens → PNG eller WebP.**

Format	Använd till	Genomskinlighet	Undvik till
WebP	Foton och grafik – bra standardval, ca 25–35 % mindre än JPEG	Ja	–
JPEG (.jpg)	Foton, när du vill vara säker på att allt kan öppna filen	Nej	Text, logotyper, skarpa kanter
PNG	Skärmdumpar, grafik med text, bilder som måste vara skarpa	Ja	Foton (blir mycket stora)

2. Välj rätt storlek

Skala ner bilden till **max dubbla bredden den visas i** på sidan (för högupplösta skärmar), aldrig större. Ta reda på visningsbredden med webbläsarens utvecklarverktyg (högerklicka → Inspektera).

Användning	Bredd att spara i (px)	Riktvärde filstorlek
Helskärmssbild / hero	1600–2000	under 300 kB
Bild i en textkolumn	1000–1400	under 150 kB
Kort, galleri, miniatyr	400–800	under 60 kB

Användning	Bredd att spara i (px)	Riktvärde filstorlek
Ikon, avatar	64–256	under 30 kB

Tumregel: en vanlig bild på en webbsida bör ligga **under 200 kB**. Behåll proportionerna när du skalar (lås höjd/bredd).

3. Steg för steg i Pixlr Editor

1. Öppna **pixlr.com/editor** och öppna din bild (*Open Image* eller dra in filen).
2. **Valfritt:** beskär vid behov med beskärningsverktyget (*Crop*) så att bara det viktiga syns.
3. Välj **File → Save** (eller Ctrl/Cmd + S). Spara-dialogen öppnas.
4. **Filtyp:** välj **JPEG** för foton (eller WebP). Välj **PNG** för illustrationer och grafik.
5. **Storlek:** ange bredden från tabellen ovan. Låt höjden följa med så att proportionerna behålls.
6. **Kvalitet:** börja på ca **75 %**. Titta på förhandsvisningen och den beräknade filstorleken.
7. Sänk kvaliteten tills du *ser* en försämring, gå sedan upp lite igen.
8. Skriv ett bra filnamn (se avsnitt 4) och klicka på **Download**.

Andra program, samma princip:

- **Photoshop:** Arkiv → Exportera → Exportera som... → välj format, bredd och kvalitet (ca 70–80 %).
- **GIMP:** Bild → Skala bild, sedan Arkiv → Exportera som... → välj .webp eller .jpg och kvalitet ca 75.
- **Figma:** Markera ramen → Export → välj PNG/JPG/SVG och storlek (1x eller 2x). Kontrollera filstorleken efteråt.

4. Namnge och placera filen

Ett felaktigt filnamn är en av de vanligaste orsakerna till att en bild fungerar lokalt men inte på servern.

- **Bara små bokstäver**, siffror och bindestreck: `stadsvy-kalmar.webp`
- **Inga mellanslag, inga å, ä, ö:** inte `Stadsvy Kalmar.webp` eller `bild-på-sjön.jpg`
- **Beskrivande namn**, inte `IMG_4821.jpg`
- **Samma skiftläge i koden som i filnamnet:** `Bild.jpg` och `bild.jpg` är olika filer på en webbserver.

- Samla bilderna i en egen mapp, till exempel `img/`, och länka med relativ sökväg: `img/stadsvy-kalmar.webp`
- Spara originalet separat (utanför webbmappen) om du behöver exportera igen.

5. Använd bilden i HTML

```

```

- **alt** beskriver vad bilden visar för den som inte ser den. Rent dekorativa bilder får `alt=""`.
- Storleken på skärmen styr du med CSS. Exempelvis:

```
img {
  max-width: 100%;
  height: auto;
}
```

Checklista innan du publicerar

- ☐ Rätt format (foto = JPEG/WebP, grafik/transparens = PNG/WebP)
- ☐ Nerskalad till max ca 2 × visningsbredden
- ☐ Filstorlek rimlig (vanlig bild under 200 kB)
- ☐ Filnamn med små bokstäver, utan mellanslag och åäö
- ☐ `alt`-text skriven
- ☐ Testat i webbläsaren: bilden syns och ser skarp ut